

Bruxelles, 4. lipnja 2026.
(OR. en)

10144/26

ECOFIN 752
UEM 230
SOC 340
EMPL 169
COMPET 699
ENV 642
EDUC 224
ENER 341
JAI 753
GENDER 80
JEUN 121
SAN 417
ECB
EIB

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 3. lipnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2026) 227 final

Predmet: Preporuka za
PREPORUKU VIJEĆA
o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici
zapošljavanja Švedske

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 227 final.

Priloženo: COM(2026) 227 final

Bruxelles, 3.6.2026.
COM(2026) 227 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

**o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja
Švedske**

{SWD(2026) 227 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Švedske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ⁽²⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.
- (2) Komisija je 16. srpnja 2025. donijela Prijedlog uredbe o uspostavi Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost za razdoblje 2028. – 2034. i izmjeni Uredbe (EU)

¹ Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

2023/955 i Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ⁽³⁾). Cilj je Prijedloga povećati djelotvornost financiranja sredstvima Unije smanjenjem fragmentiranosti financijske strukture i pružiti potporu državama članicama pri koordinaciji njihovih ekonomskih politika u skladu s člankom 175. UFEU-a.

- (3) Komisija je 25. studenog 2025. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem je Švedska utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europskog područja ⁽⁴⁾, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europskog područja ⁽⁵⁾, a 9. ožujka 2026. Zajedničko izvješće o zapošljavanju i Preporuku o ljudskom kapitalu.
- (4) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. U njemu je utvrđeno da su tri imperativa preobrazbe, inovacije, dekarbonizacija i konkurentnost te sigurnost, ključni stupovi održivog gospodarskog rasta. Europski semestar usklađen je s Kompasom konkurentnosti, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima Komisije i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.
- (5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost ⁽⁶⁾. Planovi za oporavak i otpornost, uz financiranje u okviru kohezijske politike, bili su ključni za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer su ti planovi morali djelotvorno odgovoriti na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, a u programima financiranima u okviru europske kohezijske politike morale su se uzeti u obzir te preporuke. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama i ulaganjima koji primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma, posebno onima koji doprinose svladavanju izazova utvrđenih u preporukama za pojedinu zemlju.
- (6) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila Izvješće za Švedsku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Švedske u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Švedske. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su najhitniji izazovi s kojima se Švedska suočava. Ocijenjen je i napredak Švedske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja.

³ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, blagostanje i sigurnost za razdoblje 2028. – 2034. i o izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 i Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 – COM(2025) 565 final. O Prijedlogu uredbe trenutno se pregovara sa suzakonodavcima.

⁴ SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁵ Preporuka Vijeća od 21. travnja 2026. o ekonomskoj politici europskog područja (SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>).

⁶ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (7) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Švedsku na temelju članka 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. Glavni zaključci Komisije o ocjeni makroekonomskih slabosti za Švedsku za potrebe te uredbe objavljeni su 20. svibnja 2026. ⁽⁷⁾. Komisija je 3. lipnja 2026. zaključila da u Švedskoj više ne postoje makroekonomske neravnoteže. Konkretno, slabosti povezane s njezinim tržištem nekretnina i visokim razinama privatnog duga i dalje su prisutne, ali su u posljednje vrijeme manje izražene. Iako je švedsko gospodarstvo vrlo osjetljivo na kamatne stope zbog raširenih hipotekarnih kredita s promjenjivom kamatnom stopom, pokazalo se otpornim na više kamatne stope 2022. i 2023., što je uzrokovalo pad cijena stambenih nekretnina. Od tada su cijene stambenih nekretnina stabilne i čini se da su manje precijenjene nego prije. Veliki sektor poslovnih nekretnina pokazao je znakove poboljšanog kapaciteta refinanciranja jer su se kamatne stope smanjile, a pristup tržištima kapitala poboljšao. Udio duga kućanstava u BDP-u, koji se smanjivao od pandemije, stabilizirao se 2025. i očekuje se da će ostati stabilan. U budućnosti bi se zbog manjka stambenih nekretnina i blažih zahtjeva za zajmoprince cijene stambenih nekretnina i zaduženost kućanstava mogli povećati. Banke su i dalje snažne, profitabilne i imaju niske razine neprihodonosnih kredita. Nedavno su poduzete određene mjere kako bi tržište najma nekretnina postalo fleksibilnije, a regulatorni okvir za građevinske dozvole izmijenjen je krajem 2025. U budućnosti bi učinkovito povećanje ponude stambenih nekretnina i otklanjanje poreznih poticaja kojima se potiče kupnja stambenih nekretnina zaduživanjem, te razborita primjena makrobonitetnih mjera pomogli dodatno usporiti rast cijena stambenih nekretnina i trajno smanjiti dug kućanstava. Europski semestar osigurat će okvir za praćenje napretka u reformama u području stanovanja.
- (8) Vijeće je 21. siječnja 2025. na temelju ocjene i preporuke Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Švedske ⁽⁸⁾. Plan se odnosi na razdoblje od 2025. do 2028. i u njemu se utvrđuje ograničenje proračuna u obliku maksimalne stope rasta neto rashoda tijekom četiri godine. Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 4,0 % u 2025., 4,4 % u 2026., 4,4 % u 2027. i 4,6 % u 2028., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanim u odnosu na baznu godinu 2023., od 10,7 % u 2025., 15,5 % u 2026., 20,6 % u 2027. i 26,1 % u 2028.
- (9) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje ⁽⁹⁾ za obranu, a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Države članice mogu unatoč tome zatražiti aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju bilo kad sve do 2028. ako ispunjavaju kriterije iz članka 26. Uredbe (EU) 2024/1263.
- (10) Švedska je 30. travnja 2026. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026. ⁽¹⁰⁾, u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda i provedbi reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene

⁷ SWD(2026) 143 final.

⁸ Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Švedske (SL C, C/2025/644, 10.2.2025.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/644/oj>.

⁹ Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

¹⁰ Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_hr.

u preporukama za pojedinu zemlju u okviru europskog semestra. U godišnjem izvješću o napretku uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Švedske o napretku postignutom u provedbi plana za oporavak i otpornost u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241.

- (11) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 1,5 %, a inflacija mjerena HIPC-om 2,6 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 1,8 % u 2026. i za 2,2 % u 2027. te da će inflacija mjerena HIPC-om iznositi 1,5 % u 2026. i 1,8 % u 2027.
- (12) Prema podacima Eurostata ⁽¹¹⁾ deficit opće države u Švedskoj se s 1,5 % BDP-a u 2024. smanjio na 1,3 % BDP-a u 2025. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se deficit od 2,8 % BDP-a u 2026. i 2,5 % BDP-a u 2027. Povećanje u 2026. uglavnom je posljedica relativno velike diskrecijske fiskalne potrošnje, posebno u području obrane.
- (13) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ⁽¹²⁾, koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, bio je u 2025. kontrakcijski, za 0,3 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. biti ekspanzivan (za 1,9 % BDP-a), a u 2027. kontrakcijski (za 0,6 % BDP-a).
- (14) Prema podacima Eurostata ⁽¹³⁾ dug opće države u Švedskoj se s 34,2 % BDP-a krajem 2024. povećao na 35,1 % BDP-a krajem 2025. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se povećanje udjela duga u BDP-u na 36,6 % do kraja 2026. i daljnje povećanje na 37,7 % do kraja 2027. Povećanje udjela duga u 2026. uglavnom je posljedica povećanja deficita.
- (15) Prema podacima Eurostata ⁽¹⁴⁾ ukupni rashodi opće države za obranu u Švedskoj iznosili su 2,9 % BDP-a u 2025. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. iznositi 3,8 % BDP-a.
- (16) Unija se i dalje suočava s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo iz energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da sveobuhvatne i neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Švedska je donijela mjere fiskalne politike za ublažavanje učinka visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća. To uključuje neciljana smanjenja trošarina na benzin i dizelsko gorivo koja istječu 30. rujna odnosno 30. studenog 2026. te neciljanu *ex post* novčanu potporu kućanstvima za troškove plina i električne energije nastale u siječnju i veljači 2026. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će fiskalni trošak tih mjera u 2026. iznositi 0,2 % BDP-a ⁽¹⁵⁾. Prema procjenama Komisije, ako te

¹¹ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

¹² Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

¹³ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

¹⁴ Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).

¹⁵ Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).

mjere ostanu na snazi do kraja 2026., njihov bi fiskalni trošak u 2026. iznosio 0,4 % BDP-a.

- (17) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Švedskoj povećali su se za 2,2 % u 2025. i kumulativno za 8,2 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda u 2025. niži je od preporučene maksimalne stope rasta. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, i kumulativna stopa rasta neto rashoda niža je od preporučene maksimalne stope rasta.
- (18) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Švedskoj povećati za 6,5 % u 2026. i kumulativno za 15,3 % u 2024., 2025. i 2026. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 1,0 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđena kumulativna stopa rasta neto rashoda niža je od preporučene maksimalne stope rasta. Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika i dalje je ključno kako bi se osigurala opća odgovornost za uspješnu provedbu instrumenata financiranja Unije, kao i u kontekstu europskog semestra.
- (19) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT) i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u Švedskoj, brža je od prosjeka EU-a, i kad je riječ o odabiru projekata i kad je riječ o plaćanjima. Važno je zadržati trenutačni zamah i maksimalno povećati učinak ulaganja na terenu. Švedska već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta u okviru svojih programa kohezijske politike. Međutim, nekim će područjima možda trebati posvetiti dodatnu pozornost u provedbi, kao što su održivi urbani razvoj i kružno gospodarstvo. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Švedska utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja (¹⁶), provode brzo i djelotvorno.
- (20) Švedska se suočava s nekoliko izazova koji se odnose na tržište stambenih nekretnina i visoke razine duga, smanjenje emisija stakleničkih plinova, uvođenje energije iz obnovljivih izvora povezano s ograničenjem kapaciteta elektroenergetske mreže i prijenosa, obrazovni sustav i sve slabije obrazovne ishode učenika te nedostatak vještina, koji su najizraženiji kod osoba u nepovoljnom socioekonomskom položaju i onih migrantskog podrijetla.
- (21) Kontrole najma u Švedskoj najstrože su u OECD-u, tržište je podijeljeno na stanove s reguliranim najamninama koje su niže od tržišnih i novije objekte s najamninama koje su usklađene s tržištem. Ta struktura stvara duge liste čekanja za stanove s reguliranim najamninama s ograničenim mehanizmima raspodjele za one kojima je pomoć najpotrebnija, otežava izgradnju stambenih objekata i ograničava mobilnost radne snage. Podaci o građevinskim dozvolama potvrđuju ozbiljnost recesije u građevinarstvu i upućuju na stabilizaciju na niskim razinama. Kako bi se spriječilo povećanje jaza u ponudi stambenih nekretnina trebalo bi znatno povećati izgradnju, posebno u urbanim područjima, te nastojati smanjiti prosječno vrijeme potrebno za prostorno planiranje i izdavanje dozvola što se nastavlja na nedavne napore u tom području i proširuje ih. Razine privatnog duga među najvišima su u EU-u. Povoljno oporezivanje hipotekarnih kredita, posebno znatne olakšice za hipotekarne kamate, još

¹⁶ Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

uvijek osigurava opsežne poticaje za zaduživanje kućanstava. Učinkovitim reformama mogli bi se smanjiti poticaji za akumulaciju duga i poboljšati priuštivost.

- (22) Uz svoje postojeće politike Švedska nije na dobrom putu da ostvari svoje ciljeve EU-a za 2030. o smanjenju emisija stakleničkih plinova. Emisije stakleničkih plinova u zemlji povećale su se 2024., prije svega zbog cestovnog prometa i necestovne mobilne mehanizacije. Taj nedostatak ponajprije je odraz nedavnih promjena politika, među ostalim manjih obveza miješanja biogoriva i smanjenja poreza na tekuća goriva, koji su doveli do povećanja emisija stakleničkih plinova. Osim toga, uklanjanje ugljika u Švedskoj još uvijek nije dovoljno za postizanje cilja EU-a za 2030. u pogledu korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva. Za postizanje tih ciljeva bile bi potrebne daljnje mjere politike, među ostalim oporezivanje goriva i poticaji za održivo gospodarenje šumama.
- (23) Švedska je i dalje država članica s najvećim udjelom obnovljivih izvora energije u krajnjoj potrošnji energije. Međutim, ograničenja kapaciteta elektroenergetske mreže i prijenosa otežavaju daljnje uvođenje obnovljivih izvora energije. Uklanjanje tih ograničenja je ključno jer se očekuje da će se krajnja potrošnja električne energije u Švedskoj do 2045. znatno povećati zbog povećanih potreba za elektrifikacijom industrije i prometa. Poboljšanje pristupa neiskorištenom potencijalu Švedske za energiju iz obnovljivih izvora moglo bi se iskoristiti za tekuću elektrifikaciju industrije na jugu Švedske i poduprijeti inovativan, zelen industrijski razvoj i dekarbonizaciju na sjeveru.
- (24) Postojeći postupci izdavanja dozvola otežavaju nove velike projekte u području čiste industrije i širenje kapaciteta Švedske za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Dugotrajni i složeni postupci među ostalim stvaraju neizvjesnost u pogledu ulaganja te otežavaju uvođenje projekata u području energije vjetera na moru i na kopnu. Za Švedsku bi bilo korisno proširiti i nadograditi nedavno donesene ciljano usmjerene lokalne programe nadoknade te dodatno smanjiti prepreke koje proizlaze iz neučinkovitih postupaka izdavanja dozvola i prava općina na veto.
- (25) S obzirom na bitnu ulogu ljudskog kapitala u jačanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno svladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina i obrazovanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Švedskoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji.
- (26) Iako su švedski učenici uspješniji od prosjeka EU-a u području osnovnih i digitalnih vještina, obrazovni ishodi u području osnovnih vještina u padu su od 2018. Školski sustav ne osigurava pravednost, što je vidljivo po tome da su slabiji rezultati u osnovnim vještinama posebno izraženi kod učenika migrantskog podrijetla ili onih u nepovoljnom socioekonomskom položaju, za koje je i vjerojatnije da će biti koncentrirani u određenim školama. Učenici u nepovoljnom položaju ujedno su nedovoljno zastupljeni u privatnim školama, koje u prosjeku velikodušnije pri ocjenjivanju i čiji učenici zato imaju veće mogućnosti da se kvalificiraju za daljnje školovanje. Znatno udio učenika završava obveznu školu s preslabim ili nepotpunim ocjenama, zbog čega ne mogu ispuniti uvjete za upis u višu srednju školu, te kasnije za daljnje i visokoškolsko obrazovanje. Trajni nedostatak kvalificiranih nastavnika, osobito u školama te ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju s velikim brojem učenika u nepovoljnom položaju, predstavlja rizik za kvalitetu i pravednost obrazovnog sustava i dodatno pogoršava sve lošije obrazovne ishode. Švedska bi

imala koristi od nastavka nedavnih prijedloga reformi kojima se nastoje ukloniti temeljni uzroci negativnih trendova u pogledu pravednosti i uspješnosti.

- (27) Unatoč naporima, manjak radne snage i vještina i dalje je prisutan u određenim sektorima i zanimanjima, kao što su zdravstvo, informatička i obrazovna zanimanja, a dodatno ga pogoršavaju neusklađenost obrazovanja i osposobljavanja s potrebama na tržištu rada. To negativno utječe na konkurentnost Švedske te uzrokuje strukturnu nezaposlenost. U nekoliko regija, npr. u sjevernim rijetko naseljenim regijama prisutan je manjak radne snage, dok u drugim regijama postoji višak radne snage, što pokazuje da je potrebno poboljšati mobilnost radne snage te poboljšati javne usluge i infrastrukturu kako bi se radnicima omogućilo da presele u regije u kojima dostupne mogućnosti zapošljavanja bolje odgovaraju njihovim vještinama. Unatoč sve većem sudjelovanju u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO), Švedska se i dalje suočava s izazovima u prilagodbi potrebama tržišta rada, a postotak osoba s diplomom koje rade na radnim mjestima koja odgovaraju njihovu obrazovanju i osposobljavanju se smanjuje. Učinak mjera koje su poduzete kako bi se osigurala brža integracija osoba iz ranjivih skupina na tržište rada, posebno osoba u nepovoljnom položaju i osoba migrantskog podrijetla, dosad je bio ograničen, a Švedska i dalje ima najveću stopu nezaposlenosti u EU-u osoba rođenih izvan EU-a. Niži stupanj obrazovanja i ograničene vještine osoba iz ranjivih skupina dodatno smanjuju njihovu zapošljivost.

PREPORUČUJE da Švedska u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. S obzirom na značajno odstupanje u odnosu na preporučenu gornju granicu neto rashoda koje je Komisija predvidjela za 2026., osigurati da neto rashodi poštuju maksimalne stope rasta koje je Vijeće preporučilo 21. siječnja 2025. Poboljšati obrambenu pripravnost i pritom osigurati učinkovitost potrošnje i postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da sve mjere poduzete za ublažavanje učinka povećanja cijena energije budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetske intenzivnih poduzeća, te da održavaju poticaje za uštedu energije, osiguravajući pritom da njihov fiskalni trošak bude u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a.
2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Održati zamah u provedbi programâ kohezijske politike, na temelju, ovisno o slučaju, preraspodjele na strateške prioritete u preispitivanju u sredini programskog razdoblja i fleksibilnosti omogućenih u okviru kohezijske politike.
3. Povećati učinkovitost tržišta stambenih nekretnina, među ostalim uvođenjem reformi na tržištu najma nekretnina. Poticati ulaganja u stanogradnju i ukloniti strukturne prepreke kako bi se ublažio manjak, posebno u urbanim područjima. Smanjiti poticaje za akumulaciju duga, među ostalim ukidanjem ili smanjenjem poreznog odbitka za kamate na hipotekarne kredite.
4. Osigurati ostvarivanje ciljeva koji se odnose na smanjenje i uklanjanje emisija stakleničkih plinova, posebno smanjenjem emisija iz cestovnog prometa. Proširiti i nadograditi mreže za prijenos energije. Ubrzati i pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, posebno za energiju vjetra na moru i kopnu.
5. Poboljšati obrazovne ishode, posebno učenika u nepovoljnom socioekonomskom položaju i učenika migrantskog podrijetla, otkloniti problem manjka kvalificiranih

nastavnika i osigurati pravednost u školskom sustavu. Razvijati vještine radne snage i riješiti problem nedostatka i neusklađenosti vještina ciljanim mjerama aktivne politike tržišta rada te potporom i poticajima za poboljšanje integracije na tržište rada, posebno osoba u nepovoljnom socioekonomskom položaju i osoba migrantskog podrijetla.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica*